

περίπτωση εφαρμοζόμενη διετία από τη δημοσίευσή της, στις 11-5-2018 μέχρι την άσκηση της κρινόμενης έφεσης, με την κατάθεση του δικογράφου της στη γραμματεία του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου στις 9-3-2020, ενώ δεν απαιτείται κατά την κατάθεσή της στη γραμματεία του Ειρηνοδικείου, καταβολή του απαιτούμενου, από το άρθρο 495 παρ. 3 ΚΠολΔ, παραβόλου, καθόσον πρόκειται για εργατική διαφορά (άρθρο 495 παρ. 3 εδ. τελ. ΚΠολΔ). Πρέπει, επομένως να γίνει τυπικά δεκτή και να εξεταστεί το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων της κατά την ίδια ως άνω διαδικασία.

Με την αγωγή, ο ενάγων εκθέτει ότι προσελήφθη από την εναγομένη το έτος 1979 με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, προσφέροντας σε αυτήν τις υπηρεσίες του ως υπάλληλος με το βαθμό Δ/Α. Ότι εργάστηκε στα τμήματα Ανατολικής και Δυτικής Θεσσαλονίκης, στα τμήματα Τεχνικής Υποστήριξης, Διαχείρισης Δικτύου και Ανθρώπινου Δυναμικού κατά το χρονικό διάστημα από 1-1-2009 έως και 31-12-2011, προσφέροντας τις υπηρεσίες του χειριζόμενος καθημερινά οθόνες οπτικής καταγραφής, μέσω των οποίων εκτελούσε όλες τις επιμέρους εργασίες του αποκλειστικά και καθ' όλο το ωράριο εργασίας του, χωρίς η εναγομένη να του χορηγήσει τα τρία δεκαπεντάλεπτα διαλείμματα ανά δίωρο, όπως προβλέπει ο νόμος, τα οποία είναι επιβεβλημένα για την ανάκτηση των σωματικών και πνευματικών δυνάμεων των εργαζομένων, με αποτέλεσμα να απασχοληθεί επί 45 λεπτά ημερησίως πέραν του συμβατικού του ωραρίου και να πραγματοποιήσει συνολικά 181 ώρες υπερωριακής εργασίας κατ' έτος, χωρίς η εναγομένη να του καταβάλει τη νόμιμη γι' αυτές αμοιβή του. Με βάση τα περιστατικά αυτά ζητεί όπως το αίτημα παραδεκτώς περιορίστηκε με την προσθήκη των προτάσεων του κατ' άρθρο 223 ΚΠολΔ, (για το παραδεκτό του περιορισμού του αιτήματος με την προσθήκη βλ. (ΑΠ 315/2010 ΕΠΟΛΔ 2010.734, ΑΠ 907/2004 ΤΝΠ Νόμος, ΕφΑθ 316/1987 ΝοΒ 35.780, ΕφΑθ 6557/1986 ΕλλΔνη 1987.660, Βαθρακοκόιλη, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Τόμος Β', άρθρο 223, περ. 6, σελ. 62), να υποχρεωθεί η εναγομένη να καταβάλει το ποσό των 18.596,87 ευρώ με το νόμιμο τόκο από το τέλος του έτους που κάθε επιμέρους κονδύλιο έγινε απαιτητό, να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά εκτελεστή και να καταδικαστεί η εναγομένη στην καταβολή της δικαστικής τους δαπάνης. Επικουρικά, δε ζητεί να του καταβληθούν τα παραπάνω ποσά με βάση τις διατάξεις περί αδικαιολογίου πλουτισμού. Με αυτό το περιεχόμενο και αίτημα η κρινόμενη αγωγή κρίθηκε με την εκκαλουμένη ότι παραδεκτώς εισήχθη ενώπιον του Πρωτοβαθμίου δικαστηρίου κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών (άρθρα 663 επ. ΚΠολΔ ως εκ του χρόνου άσκησης της αγωγής) και κρίθηκε ορισμένη, και νόμιμη, πλην της επικουρικής βάσης της αγωγής που απορρίφθηκε ως μη νόμιμη και εν συνεχεία η αγωγή απορρίφθηκε

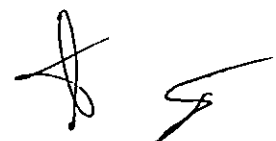

ως ουσιαστικά αβάσιμη. Την απόφαση εκκαλεί ο εκκαλών παραπονούμενος για κακή εκτίμηση των αποδείξεων και ζητεί την εξαφάνισή της ώστε να γίνει δεκτή η αγωγή.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 421 ΚΠολΔ, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν. 4335/2015 και ισχύει από 1-1-2016, κατά τη ρητή μεταβατική διάταξη του άρθρου 1 άρθρου ενάτου παρ. 4 του ίδιου Νόμου και προ της αντικατάστασής αυτού, από 1η-1-2022, δυνάμει των άρθρων 21 και 120 του Ν.4842/2021 (ΦΕΚ Α 190) «Οι διάδικοι μπορούν να προσάγουν προαποδεικτικά ένορκες βεβαιώσεις, εφόσον αυτές λαμβάνονται ενώπιον του ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου της έδρας του δικαστηρίου ή της κατοικίας ή της διαμονής του μάρτυρα ή ενώπιον του προξένου της κατοικίας ή της διαμονής του μάρτυρα κατά τη διαδικασία των επομένων άρθρων». Κατά δε τη διάταξη του άρθρου 422 του ίδιου Κώδικα, η οποία προστέθηκε και ισχύει, κατά τα αμέσως προεκτιθέμενα και προ της τροποποίησης της παρ. 3 της εν λόγω διατάξεως από την 1 η-1-2022, ως προς τον αριθμό των ένορκων βεβαιώσεων, δυνάμει των άρθρων 22 και 120 του Ν.4842/2021, «1. Ο διάδικος, που επιδιώκει τη λήψη ένορκης βεβαίωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο, επιδίδει δύο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση στον αντίδικο κλήση, η οποία αναφέρει την αγωγή, το ένδικο βοήθημα ή μέσο, που αφορά η βεβαίωση, τόπο, ημέρα και ώρα, που θα δοθεί, το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνση της κατοικίας του μάρτυρα 2. Κατά τη βεβαίωση παρίστανται, εφόσον το επιθυμούν, οι διάδικοι. 3. Δεν επιτρέπεται η λήψη ενόρκων βεβαιώσεων πάνω από πέντε (5) για κάθε διάδικο και τρεις (3) για την αντίκρουση», ενώ, κατά τη διάταξη του άρθρου 424 του ίδιου Κώδικα, η οποία προστέθηκε και ισχύει κατά τα προδιαληφθέντα και, επίσης, προ της αντικατάστασής αυτού, από 1 η-1 -2022, δυνάμει των άρθρων 23 και 120 του Ν.4842/2021, «Ένορκη βεβαίωση, που δίδεται κατά παράβαση των προηγούμενων διατάξεων, δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη στο πλαίσιο της δίκης, για την οποία δόθηκε, ούτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων». Η ένορκη βεβαίωση αποτελεί διαφορετικό αποδεικτικό μέσο από τους μάρτυρες ή από τα έγγραφα, ενώ ήδη, μετά την αντικατάσταση του άρθρου 339 ΚΠολΔ με το άρθρο 36 του Ν. 3994/2011, η ένορκη βεβαίωση αποτελεί πλέον αυτοτελές αποδεικτικό μέσο. Για το λόγο αυτό, όταν προσκομίζεται τέτοιο αποδεικτικό μέσο στο δικαστήριο της ουσίας προς απόδειξη ή ανταπόδειξη ουσιώδους ισχυρισμού, πρέπει, ειδικά, να αναφέρεται στην απόφασή του ότι αυτό έχει ληφθεί υπόψη (ΑΠ 1186/2021, ΑΠ 1263/2020, ΑΠ 977/2020, ΑΠ 26/2020 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Επομένως, μετά την ισχύ των άρθρων 422 παρ. 1 και 424 ΚΠολΔ, όπως τα άρθρα αυτά προστέθηκαν με το Ν. 4335/2015 (από 1-1-2016), το δικαστήριο της ουσίας λαμβάνει υπόψη του κατά τη συζήτηση της

υπόθεσης και ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον Ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου, μόνο εάν ο διάδικος, που επιδιώκει τη λήψη ένορκης βεβαίωσης, επιδώσει δύο τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση στον αντίδικο κλήση, η οποία αναφέρει την αγωγή, το ένδικο βοήθημα ή μέσο που αφορά η βεβαίωση, τόπο, ημέρα και ώρα που θα δοθεί, το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνση της κατοικίας του μάρτυρα, ενώ αν παραλειφθεί η εν λόγω επίδοση ή το δικόγραφο της κλήσης δεν περιέχει τα προαναφερόμενα στοιχεία, αυτεπαγγέλτως, ανεξαρτήτως βλάβης του καθ' ου, η δοθείσα βεβαίωση δεν λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο ως αποδεικτικό μέσο στη δίκη, την οποία αφορά, ούτε προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων. Από την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 422 ΚΠολΔ, η οποία εξαρτά το παραδεκτό του εν λόγω αποδεικτικού μέσου από την προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου για να δυνηθεί να παραστεί κατά την εξέταση, συνάγεται ότι απαιτείται στη σχετική κλήση να ορίζεται, κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο, ο χρόνος και ο τόπος της εξέτασης και ότι αν τούτο δεν συμβεί, η ένορκη βεβαίωση που έγινε χωρίς την παρουσία του αντιδίκου είναι ανύπαρκτη ως αποδεικτικό μέσο και δεν λαμβάνεται υπόψη (ΑΠ 580/2016, ΑΠ 1321/2014, ΜονΕφΠειρ 60/2022, ΕφΑιγ 118/2021, ΜονΕφΘεσ 1302/2020 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Την τήρηση των αναγκαίων αυτών προϋποθέσεων έχει υποχρέωση το δικαστήριο της ουσίας να ερευνήσει όχι μόνο κατ' ένσταση, αλλά και αυτεπαγγέλτως, διότι η έλλειψή τους έχει ως συνέπεια ότι η ένορκη βεβαίωση δεν είναι απλώς άκυρη, αλλά ανύπαρκτη ως αποδεικτικό μέσο (ΑΠ 977/2020, ΑΠ 667/2020, ΑΠ 5/2020, ΑΠ 1208/2019 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Η ως άνω ρύθμιση του άρθρου 422 παρ. 1 ΚΠολΔ, εφαρμόζεται υπό την ισχύ του Ν. 4335/2015 που καταλαμβάνει τις επιδιδόμενες, από της 1^{ης}-1-2016 και εξής, κλήσεις έστω και εάν οι σχετικές αγωγές ή τα ένδικα βοηθήματα ή τα ένδικα μέσα έχουν ασκηθεί προ της εν λόγω ημερομηνίας και προ της αντικατάστασής αυτού από 1η-1-2022, δυνάμει των άρθρων 21 και 120 του Ν.4842/2021/ΦΕΚ Α 190, κατ' εφαρμογή της καθιερωμένης, από τις διατάξεις των άρθρων 12, 21 εδ. β' και 24 παρ. 1 εδ α' ΕισΝΚΠολΔ, γενικής δικονομικής αρχής ότι οι διαδικαστικές πράξεις ρυθμίζονται και διέπονται από το δίκαιο το ισχύον κατά το χρόνο διενέργειάς αυτών (ΑΠ 673/2018, ΜονΕφΠειρ 60/2022 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

Με τον πρώτο λόγο έφεσης, κατ' εκτίμηση αυτού, ο εκκαλών βάλλει κατά της εκκαλουμένης για εσφαλμένη εφαρμογή των άρθρων 421 και 424 ΚΠολΔ, επικαλούμενος ότι έσφαλε η εκκαλούμενη που δεν έλαβε υπόψη την προσκομισθείσα από τον ενάγοντα υπ' αριθμ. 4289/27-4-2017 ένορκη βεβαίωση του μάρτυρος Γεωργίου Αληχανίδη, καθόσον η ένορκη αυτή βεβαίωση λήφθηκε μετά από κλήτευση της εναγομένης προ 24 ωρών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 591 παρ.1, 226 – 281 ΚΠολΔ για τις αγωγές που ασκήθηκαν πριν την 1^η-1-2016. Ο λόγος αυτός

είναι απορριπτέος ως μη νόμιμος, καθόσον, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην παραπάνω νομική σκέψη, ορθά η εκκαλούμενη έκρινε ότι η ως άνω ένορκη βεβαίωση δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη ούτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, λόγω του ότι λήφθηκε μεν μετά από προηγούμενη κλήτευση της εναγομένης ως προκύπτει από την υπ' αριθμ. 87^Ε/25-4-2017 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας του Εφετείου Αθηνών Ελένης Καπότου, πλην όμως απαραδέκτως και εκπροθέσμως χωρίς να τηρηθεί η προθεσμία κλήτευσης των δύο εργασιμων ημερών κατά τις διατάξεις των άρθρων 421, 422 ΚΠολΔ, που εφαρμόζονται για τις επιδιδόμενες, από της 1^{ης}-1-2016 και εξής κλήσεις έστω και εάν οι σχετικές αγωγές ή τα ένδικα βοηθήματα ή τα ένδικα μέσα έχουν ασκηθεί προ της εν λόγω ημερομηνίας, οι δε ημέρες κλήσης και λήψης ένορκης βεβαίωσης δεν υπολογίζονται στην προθεσμία.

Με την Οδηγία 90/270/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Μαΐου 1990 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία σε εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης [πέμπτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ] (ΕΕ L 156) προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: Άρθρο 1: «Η παρούσα οδηγία, που αποτελεί την πέμπτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, καθορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για την εργασία σε εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2. 2. Οι διατάξεις της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ εφαρμόζονται πλήρως σ' ολόκληρο τον τομέα που αναφέρεται στην παράγραφο 1, με την επιφύλαξη των δεσμευτικότερων ή και/πιο ειδικών διατάξεων που περιέχει η παρούσα οδηγία. 3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται: [...]». Άρθρο 2: «Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοείται ως: α) οθόνη οπτικής απεικόνισης, κάθε αλφαριθμητική ή γραφική οθόνη οποιαδήποτε και αν είναι η χρησιμοποιούμενη μέθοδος οπτικής παρουσίασης β) θέση εργασίας, το σύνολο που περιλαμβάνει εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης, εφοδιασμένο ενδεχομένως με πληκτρολόγιο ή άλλη διάταξη εισόδου δεδομένων, ή/και με λογισμικό που καθορίζει το σημείο διασύνδεσης ανθρώπου/συσκευής, με προαιρετικά εξαρτήματα, με παραρτήματα, περιλαμβανομένων και μονάδας δισκετών, τηλεφώνου, ταλαντωτή/ αποταλαντωτή, εκτυπωτή, αναλογίου για έγγραφα, καθίσματος και τραπεζιού εργασίας ή άλλης επιφάνειας εργασίας, καθώς και το άμεσο περιβάλλον εργασίας γ) εργαζόμενος, κάθε εργαζόμενος κατά την έννοια του άρθρου 3 στοιχείο α) της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, ο οποίος χρησιμοποιεί τακτικά και κατά ένα μη αμελητέο τμήμα της κανονικής του εργασίας, εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης.». Άρθρο 3: «1. Οι εργοδότες υποχρεούνται να προβαίνουν σε

ανάλυση των θέσεων εργασίας με σκοπό την αξιολόγηση των συνθηκών ασφάλειας και υγείας που παρουσιάζουν για τους εργαζομένους των, ιδίως όσον αφορά τους ενδεχόμενους κινδύνους για την όραση, τα σωματικά προβλήματα και την πνευματική καταπόνηση. 2. Οι εργοδότες οφείλουν να λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για τη θεραπεία των κινδύνων που διαπιστώνονται κατ' αυτόν τον τρόπο, βάσει της αξιολόγησης της παραγράφου 1, λαμβάνοντας υπόψη τις σωρευτικές ιδιότητες ή/και το συνδυασμό των διαπιστωμένων κινδύνων.». Άρθρο 6 παρ. 1: «[...] οι εργαζόμενοι ή οι εκπρόσωποί τους ενημερώνονται για όλα τα μέτρα σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία που λαμβάνονται κατ' εφαρμογήν της παρούσας οδηγίας.». Άρθρο 7: «Ο εργοδότης υποχρεούται να σχεδιάζει τη δραστηριότητα του εργαζομένου κατά τρόπον ώστε η καθημερινή εργασία σε οθόνη να διακόπτεται περιοδικά με διαλείμματα ή αλλαγές δραστηριότητας που θα περιορίζουν το φόρτο εργασίας στην οθόνη.». Άρθρο 8: «Η διαβούλευση με τους εργαζομένους ή/και τους εκπροσώπους τους και η συμμετοχή αυτών γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ στα πλαίσια των ζητημάτων που καλύπτει η παρούσα οδηγία, συμπεριλαμβανομένου του παραρτήματός της». [Στο άρθρο 11 παρ. 1 της Οδηγίας 89/391/ΕΟΚ ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «Οι εργοδότες ζητούν τη γνώμη των εργαζομένων ή/και εκπροσώπων τους και επιτρέπουν τη συμμετοχή τους στα πλαίσια όλων των ζητημάτων που άπτονται της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία»]. Άρθρο 9: «1. Οι εργαζόμενοι δικαιούνται να υποβάλλονται σε κατάλληλη εξέταση των ματιών και της όρασης που διενεργείται από άτομο που έχει τα αναγκαία προσόντα: - πριν αρχίσουν την εργασία σε οθόνη οπτικής απεικόνισης, - κατά κανονικά χρονικά διαστήματα μετέπειτα και - στην περίπτωση που αισθάνονται ενοχλήσεις στην όραση που μπορεί να οφείλονται στην εργασία σε οθόνη οπτικής απεικόνισης. 2. Οι εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα να περνούν από οφθαλμολογική εξέταση εάν τα αποτελέσματα της εξέτασης της παραγράφου 1 το καθιστούν αναγκαίο. 3. Στον εργαζόμενο πρέπει να παρέχονται ειδικά γυαλιά ανάλογα με την εκάστοτε εργασία, εφόσον τα αποτελέσματα των εξετάσεων της παραγράφου 1 ή 2 το καθιστούν αναγκαίο και εφόσον δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν κοινά γυαλιά. 4. Τα κατ' εφαρμογήν του παρόντος άρθρου λαμβανόμενα μέτρα δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να συνεπάγονται πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση για τους εργαζομένους. 5. [...]». Άρθρο 11. «1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 1992. [...]». ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ (άρθρα 4 και 5): «Εισαγωγική παρατήρηση Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν παράρτημα εφαρμόζονται για την υλοποίηση των στόχων της παρούσας οδηγίας και στο μέτρο που, αφενός,

υπάρχουν τα εξεταζόμενα στοιχεία στη θέση εργασίας και, αφετέρου, οι ιδιάζουσες απαιτήσεις και χαρακτηριστικά της εργασίας δεν αντιτίθενται προς αυτές. 1. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ [...] 2. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ [...] 3. ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ/ΑΝΘΡΩΠΟΥ [...].». Σύμφωνα με την τέταρτη αιτιολογική σκέψη της ανωτέρω Οδηγίας, «η τήρηση των ελάχιστων προδιαγραφών που προορίζονται να κατοχυρώσουν ένα καλύτερο επίπεδο ασφάλειας των θέσεων εργασίας που διαθέτουν οθόνη οπτικής απεικόνισης είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων». Περαιτέρω, σε συμμόρφωση προς την ανωτέρω οδηγία εκδόθηκε το π.δ. 398/1994 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/270/ΕΟΚ, στο οποίο ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: Άρθρο 1: «1. Το παρόν προεδρικό διάταγμα καθορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2. Οι διατάξεις του εφαρμόζονται επιπλέον των γενικών διατάξεων για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας που ισχύουν κάθε φορά. 2. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο κατατάσσονται. 3. Για την εφαρμογή του παρόντος στο Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και ΟΤΑ ισχύουν και οι ιδιαίτερες ρυθμίσεις της ΚΥΑ 88555/3293/88 (721/Β) "Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του ν. 1836/89 (79/Α) "Πρόωθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις". [...]». Άρθρο 2. «Για τους σκοπούς του παρόντος νοείται ως: 1. Οθόνη οπτικής απεικόνισης: Κάθε αλφαριθμητική ή γραφική οθόνη που αποτελεί τμήμα εξοπλισμού επεξεργασίας, αναπαραγωγής ή οπτικής παρουσίασης στοιχείων ανεξάρτητα από την χρησιμοποιούμενη μέθοδο. 2. Θέση εργασίας: Το σύνολο του εξοπλισμού που περιλαμβάνει οθόνη οπτικής απεικόνισης, εφοδιασμένο ενδεχομένως με πληκτρολόγιο ή άλλη διάταξη εισόδου δεδομένων, ή/και με λογισμικό που καθορίζει τη διασύνδεση χρήστη - συσκευής, με προαιρετικά εξαρτήματα, με περιφερειακά, περιλαμβανομένων και μονάδας δισκετών, τηλεφώνου, ταλαντωτή/αποταλαντωτή, εκτυπωτή, αναλογίου για έγγραφα, καθίσματος και τραπεζιού εργασίας ή άλλης επιφάνειας εργασίας, καθώς και το άμεσο περιβάλλον εργασίας. 3. Εργαζόμενος: Κάθε πρόσωπο που απασχολείται από έναν εργοδότη με σχέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και των μαθητευόμενων, ο οποίος χρησιμοποιεί τακτικά και κατά ένα μη αμελητέο τμήμα της κανονικής του εργασίας, οθόνη οπτικής απεικόνισης.». Άρθρο 3: «1. Στα πλαίσια

της υποχρέωσης του εργοδότη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, να έχει στη διάθεσή του μία γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, ο εργοδότης προβαίνει σε ανάλυση των θέσεων εργασίας με σκοπό την αξιολόγηση των συνθηκών ασφάλειας και υγείας που παρουσιάζουν για τους εργαζομένους του, ιδίως σε ό,τι αφορά τους ενδεχόμενους κινδύνους για την όραση, τα σωματικά προβλήματα και την πνευματική καταπόνηση των εργαζομένων λαμβάνοντας υπόψη και τα ενδεικτικώς αναφερόμενα στο παράρτημα II του άρθρου 11. Κατά την ανάλυση αυτή λαμβάνονται επίσης υπόψη τα προβλήματα των ιδιαίτερα ευαίσθητων ομάδων κινδύνου. 2. Οι εργοδότες οφείλουν να λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για την θεραπεία των κινδύνων που διαπιστώνονται με βάση την εκτίμηση της παραγράφου 1, λαμβάνοντας υπόψη τις σωρευτικές επιπτώσεις και το συνδυασμό των διαπιστούμενων κινδύνων. 3. Οι εργοδότες ζητούν από τους κατασκευαστές, εισαγωγείς και κάθε είδους προμηθευτές οθονών οπτικής απεικόνισης, κάθε αναγκαία πληροφορία για την εκτίμηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1». Άρθρο 6: «Οι εργοδότες οφείλουν να λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα ώστε οι θέσεις εργασίας που έχουν ήδη τεθεί σε λειτουργία μέχρι και τη δημοσίευση του παρόντος, να προσαρμοστούν έτσι ώστε να πληρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές του παραρτήματος I του άρθρου 11 το αργότερο μέχρι 31.12.1996.». Άρθρο 8: «1. Ο εργοδότης υποχρεούται να σχεδιάζει την δραστηριότητα του εργαζόμενου κατά τρόπον ώστε η καθημερινή εργασία σε οθόνες οπτικής απεικόνισης να διακόπτεται περιοδικά με διαλείμματα ή αλλαγές δραστηριότητας, που θα περιορίζουν το φόρτο εργασίας στην οθόνη οπτικής απεικόνισης σύμφωνα με το παράρτημα I του άρθρου 11. 2. Ο εργοδότης διαβουλεύεται με τους εργαζομένους ή/και τους εκπροσώπους τους για τον σχεδιασμό και την οργάνωση της εργασίας με σκοπό την ικανοποίηση των απαιτήσεων της παραγράφου 1 σύμφωνα και με το παράρτημα I του άρθρου 11.». Άρθρο 9: «Στα πλαίσια της διαβούλευσης και της συμμετοχής των εργαζομένων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, οι εργοδότες ζητούν τη γνώμη των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους και διευκολύνουν τη συμμετοχή τους, αναφορικά με τα θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος.». Άρθρο 10: «1. Στα πλαίσια της επίβλεψης της υγείας των εργαζομένων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να εξασφαλίζει ότι, κάθε εργαζόμενος υπόκειται σε ιατρικές εξετάσεις της όρασης και του μυοσκελετικού συστήματος κατά την πρόσληψη και στη συνέχεια μια φορά τον χρόνο καθώς και όταν οι εργαζόμενοι αισθάνονται ενοχλήσεις που μπορεί να οφείλονται στην εργασία τους. 2. Ο εργοδότης παρέχει στους εργαζόμενους ειδικά γυαλιά εφόσον τα αποτελέσματα της παραγράφου 1 τα καθιστούν αναγκαία και εφόσον τα συνήθη

γυαλιά δεν είναι κατάλληλα ή αποτελεσματικά για την συγκεκριμένη εργασία. 3. Για τις ιδιαίτερα ευαίσθητες ομάδες κινδύνου θα πρέπει να υπάρχει συμπληρωματική ενημέρωση και μέριμνα για την καλύτερη αντιμετώπιση προβλημάτων, που προκαλούνται από την εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης. 4. [...]». Άρθρο 11: «Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος το παράρτημα I που αναφέρεται στα άρθρα 5, 6 και 8 και το παράρτημα II που αναφέρεται στα άρθρα 3 και 5 του παρόντος και έχουν ως ακολούθως: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ [άρθρα 5, 6 και 8] 1. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ [...] 2. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ [...] 3. ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ/ΑΝΘΡΩΠΟΥ [...] 4. ΑΛΛΑΓΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4. 1. Εφόσον δεν είναι εφικτό να οργανώνεται η εργασία με τέτοιο τρόπο ώστε φυσιολογικά να μπορεί ο εργαζόμενος να την εναλλάσσει με άλλες μορφές εργασίας, είναι χρήσιμο να εξασφαλίζονται στον εργαζόμενο διαλείμματα εργασίας ανά δώρο, ανάλογα με το είδος της εργασίας. Σε καμιά περίπτωση τα διαλείμματα αυτά δεν πρέπει να συσσωρεύονται. 4 2. Ο χρόνος απομάκρυνσης του εργαζόμενου από τη θέση εργασίας με οθόνες οπτικής απεικόνισης (είτε για διάλειμμα εργασίας είτε για αλλαγή δραστηριότητας) μπορεί να είναι έως 15 λεπτά ανά δώρο. Παρατήρηση Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος παραρτήματος εφαρμόζονται για την υλοποίηση των στόχων του παρόντος εφόσον υπάρχουν τα εξεταζόμενα στοιχεία στη θέση εργασίας. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II [...]». Άρθρο 14: «Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.». Από τον συνδυασμό των προπαρατεθεισών διατάξεων της Οδηγίας 90/270/ΕΟΚ και του εκδοθέντος σε εφαρμογή της π.δ. 398/1994, συνάγονται τα εξής: Αντικείμενο των ανωτέρω διατάξεων, τόσο της Οδηγίας, σύμφωνα και με τον τίτλο της καθώς και με το άρθρο 1 αυτής, όσο και του π.δ. 398/1994, ερμηνευομένου υπό το φως του κειμένου και του σκοπού της Οδηγίας (βλ. απόφαση ΔΕΕ της 12.12.1996 επί υποθέσεων C - 74/95 και C - 129/95), είναι η θέσπιση των ελάχιστων προδιαγραφών που πρέπει να τηρούνται από τον εργοδότη για να προστατευθεί η υγεία κάθε εργαζομένου ο οποίος χρησιμοποιεί «τακτικά και κατά ένα μη αμελητέο τμήμα της κανονικής του εργασίας» εξοπλισμό με «οθόνη οπτικής απεικόνισης» (άρθρα 2 στοιχ. γ της Οδηγίας και 2 παρ. 3 του π.δ. 398/1994). Προκειμένου να υπηρετηθεί αποτελεσματικά ο σκοπός των διατάξεων αυτών, συνιστάμενος κατά τ' ανωτέρω στην προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, πρέπει στην έννοια της «οθόνης οπτικής απεικόνισης» να προσδοθεί ευρύ περιεχόμενο και, συνεπώς, στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων εμπίπτουν όλες οι μορφές παρατεταμένης εργασίας σε οθόνη, ενώ εξαιρούνται οι θέσεις με εξοπλισμό οθόνης είτε δευτερεύουσας σημασίας

είτε μικρής λειτουργικής διάρκειας (βλ. απόφαση ΔΕΕ της 6.7.2000 - υπόθεση C - 11/99). Ειδικότερα δε, σε σχέση με τον χρόνο εργασίας ενώπιον οθόνης οπτικής απεικόνισης, με την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 12.12.1996 (επί των υποθέσεων C - 74/95 και C - 129/95) κρίθηκε ότι, εφόσον η Οδηγία δεν παρέχει διευκρίνιση ως προς το τί νοείται ως χρησιμοποίηση, «τακτικά και κατά ένα μη αμελητέο τμήμα της κανονικής [...] εργασίας», εξοπλισμού με οθόνη οπτικής απεικόνισης, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. γ αυτής, το μη αμελητέον του χρόνου του εργαζομένου ενώπιον της οθόνης εργασίας εκτιμάται σε συνάρτηση με την κανονική εργασία του συγκεκριμένου εργαζομένου, και ότι, δεδομένης της ασάφειας της Οδηγίας ως προς τον ορισμό αυτόν, στα κράτη - μέλη εναπόκειται να διευκρινίσουν το περιεχόμενο της εν λόγω διάταξης κατά τη θέσπιση των εθνικών μέτρων μεταφοράς της Οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο. Εφόσον, όμως, ούτε και στο ως άνω π.δ. 398/1994 περιέχεται διευκρίνιση ως προς τον αναφερόμενο στο άρθρο 2 αυτού αντίστοιχο ορισμό (χρησιμοποίηση, από κάθε εργαζόμενο, «τακτικά και κατά ένα μη αμελητέο τμήμα της κανονικής του εργασίας» της οθόνης), το εάν ο χρόνος που περνά ο εργαζόμενος ενώπιον της εν λόγω συσκευής είναι «μη αμελητέος» ή σημαντικός εναπόκειται στην εκτίμηση του εθνικού δικαστή (βλ. και προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα της 18.6.1996), σε συνάρτηση με τις γενικότερες συνθήκες απασχόλησης του συγκεκριμένου εργαζομένου. Εξάλλου, στο πλαίσιο της επιβεβλημένης τήρησης των ελάχιστων προδιαγραφών προστασίας της υγείας των εργαζομένων σε οθόνες οπτικής απεικόνισης, καθιερώνεται από τις ανωτέρω διατάξεις αφενός η υποχρέωση του εργοδότη να προβαίνει σε ανάλυση των θέσεων εργασίας, αξιολογώντας τις συνθήκες ασφάλειας και υγείας που παρουσιάζουν για τους εργαζομένους του, ιδίως σε σχέση με το ενδεχόμενο κινδύνων για την όραση και για πνευματική καταπόνηση ή σωματικά (μυοσκελετικά) προβλήματα (άρθρα 3 της Οδηγίας και 3 του π.δ. 398/1994) και αφετέρου το δικαίωμα των εργαζομένων να υποβάλλονται σε κατάλληλη εξέταση των ματιών και της όρασης τόσο κατά την πρόσληψη όσο και κατά κανονικά χρονικά διαστήματα κατόπιν αλλά και στην περίπτωση ενοχλήσεων στην όρασή τους ή το μυοσκελετικό σύστημα, καθώς και το δικαίωμά τους να λαμβάνουν και ειδικά γυαλιά ανάλογα με την εκάστοτε εργασία και εφόσον τα αποτελέσματα των σχετικών εξετάσεων το καθιστούν αναγκαίο (άρθρα 9 της Οδηγίας και 10 του ως άνω προεδρικού διατάγματος). Περαιτέρω, ως ειδικότερη προδιαγραφή προστασίας της υγείας των εργαζομένων σε οθόνες οπτικής απεικόνισης καθιερώνεται από τις ανωτέρω διατάξεις της Οδηγίας και του προεδρικού διατάγματος και η υποχρέωση - και όχι ευχέρεια - του εργοδότη να σχεδιάζει τη δραστηριότητα του εργαζομένου με τέτοιο τρόπο, ώστε η καθημερινή εργασία σε οθόνες οπτικής απεικόνισης να διακόπτεται είτε με αλλαγή

δραστηριότητας του εργαζομένου, και μάλιστα κατά κύριο λόγο και πρωταρχικά (βλ. Παράρτημα Ι άρθρο 4 παρ. 1 π.δ. 398/1994), είτε, εναλλακτικά, εφόσον δηλαδή δεν είναι εφικτή η αλλαγή αυτή, με διαλείμματα, σε κάθε δε περίπτωση ο χρόνος απομάκρυνσης του εργαζομένου από τη θέση του εργασίας με οθόνη οπτικής απεικόνισης, οριοθετούμενος από το εν λόγω προεδρικό διάταγμα ως προς το μέγιστο όριό του, πρέπει να είναι διάρκειας έως 15 λεπτών ανά δίωρο απασχόλησης ενώπιον της οθόνης (βλ. ΑΠ 1598/2012, 85/2013 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Προς το σκοπό δε του σχεδιασμού και της οργάνωσης της δραστηριότητας των εργαζομένων, ώστε να παρεμβάλλονται περιοδικές διακοπές του καθημερινού φόρτου καθενός από αυτούς ενώπιον της οθόνης εργασίας, ο εργοδότης διαβουλεύεται με τους εργαζομένους ή τους εκπροσώπους τους, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικότερα καθήκοντα των επιμέρους θέσεων εργασίας και τους ενδεχόμενους κινδύνους κάθε θέσης (ως προς την όραση, τα λοιπά σωματικά προβλήματα και την πνευματική καταπόνηση) καθώς και τον τρόπο οργάνωσης της εργασίας συνολικά. Η προβλεπόμενη διαβούλευση, πραγματοποιούμενη στο πλαίσιο άσκησης του διευθυντικού δικαιώματος του εργοδότη, έχει την έννοια της συνεννόησης του τελευταίου με τους εργαζομένους, ώστε ο σχεδιασμός του τρόπου εργασίας και τα λαμβανόμενα μέτρα διακοπής της συνεχούς απασχόλησης ενώπιον της οθόνης (εναλλαγή δραστηριότητας ή διαλείμματα) να είναι πράγματι τα ενδεικνυόμενα από την άποψη της αποτελεσματικής εκπλήρωσης, μέσω αυτών, του προαναφερόμενου σκοπού της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων. Η εν λόγω διαβούλευση δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του εργοδότη, αλλά είναι υποχρεωτική γι' αυτόν και, συνεπώς, σε καμία περίπτωση δεν προϋποθέτει, προς ενεργοποίησή της, αντίστοιχη πρωτοβουλία από μέρους των εργαζομένων. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η τήρηση των προπαρατεθεισών διατάξεων και η λήψη από τον εργοδότη όλων των προβλεπόμενων ως άνω προστατευτικών μέτρων είναι υποχρεωτική. Συνεπώς, είναι παράνομη, κατά τις διατάξεις αυτές της Οδηγίας και του προεδρικού διατάγματος, η παράλειψη του εργοδότη να προβεί, μετά από διαβουλεύσεις, στην αξιολόγηση και την οργάνωση της δραστηριότητας των εργαζομένων, οι οποίοι απασχολούνται τακτικά και κατά μη αμελητέο τμήμα της κανονικής τους εργασίας ενώπιον οθόνης οπτικής απεικόνισης, με τέτοιο τρόπο ώστε η καθημερινή εργασία καθενός από αυτούς να διακόπτεται περιοδικά, και συγκεκριμένα ανά δίωρο, πάντως, απασχόλησης, είτε, πρωτίστως και προεχόντως, με αλλαγές δραστηριότητας είτε, αν τούτο δεν είναι εφικτό, με διαλείμματα, που να περιορίζουν τον φόρτο ενώπιον της οθόνης για χρονικό διάστημα, κάθε φορά, μέχρι 15 λεπτών. Η ανωτέρω δε παρανομία δεν αίρεται από την τυχόν παράλειψη και των εργαζομένων

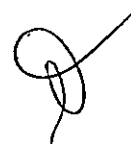
ή των εκπροσώπων τους να λάβουν οι ίδιοι την πρωτοβουλία, ειδικώς για τη διενέργεια των ως άνω διαβουλεύσεων (ΣτΕ 540/2021 Νόμος επί πιλοτικής δίκης για την εφαρμογή του ως άνω π.δ. στους εργαζομένους στους δημόσιο τομέα, βλ. επίσης ΟΛΑΠ 31/2009 και ΑΠ 1598/2012 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΔΕΦΑΘ 1276/2022 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

Από όλα τα προσκομιζόμενα και επικαλούμενα έγγραφα από τους διαδίκους που λαμβάνονται άλλα για άμεση απόδειξη άλλα για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, από την υπ' αριθμ. 5963/3-5-2023 ένορκη βεβαίωση του Γεωργίου Αληχανίδη που δόθηκε ενώπιον της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Παρασκευής Κατηχωρίτου, μετά από νομότυπη κλήτευση της εναγομένης δυνάμει της υπ' αριθμ. 7380ΣΤ/26-4-2023 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας του Εφετείου Αθηνών Ελένης Καπότου, που παραδεκτά προσκομίζεται το πρώτον ενώπιον του δευτεροβαθμίου δικαστηρίου και η μη προσκομιδή της στην πρωτόδικη δίκη δεν οφείλεται σε πρόθεση στρεψοδικίας ή βαριά αμέλεια (άρθρο 529 ΚΠολΔ), χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η υπ' αριθμ. 4289/27-4-2017 ένορκη βεβαίωση του μάρτυρος Γεωργίου Αληχανίδη, που εξετάστηκε με επιμέλεια του ενάγοντος ενώπιον του Ειρηνοδίκη Αμαρουσίου, η οποία ελήφθη ύστερα από προηγούμενη μεν κλήτευση της εναγομένης (βλ. την υπ' αριθμ. 87Ε/25-4-2017 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας του Εφετείου Αθηνών με έδρα το Πρωτοδικείο Αθηνών Ελένης Καπότου) και προσκομίζεται από τον ενάγοντα με επίκληση, πλην όμως απαραδέκτως, καθόσον δεν ελήφθη μετά από εμπρόθεσμη κλήτευση της εναγομένης, κατ' άρθρο 422 ΚΠολΔ, ήτοι δύο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες (η ημέρα της κλήσεως και της βεβαιώσεως δεν υπολογίζονται) πριν από τη βεβαίωση, και συνεπώς αποτελεί ανύπαρκτο αποδεικτικό μέσο και δεν λαμβάνεται υπόψη από το Δικαστήριο ούτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη και η υπ' αριθμ. 2190/10-5-2017 ένορκη βεβαίωση του μάρτυρος Γεωργίου Μουταφίδη που εξετάστηκε με επιμέλεια της εναγομένης ενώπιον της Ειρηνοδίκη Θεσσαλονίκης, και λήφθηκε χωρίς να προκύπτει προηγούμενη κλήτευση της εναγομένης καθόσον η τελευταία προσκομίζει με επίκληση την υπ' αριθμ. 11598^Η/5-9-2016 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή στο Εφετείο Αθηνών Παναγιώτη Κουτσιβίτη η οποία όμως αφορά σε επίδοση της από 31-8-2016 κλήσης που για την απόδειξη της υπ' αριθμ. κατάθεσης 2862/2012 αγωγής της Ευαγγελίας Χόρτη και συνεπώς δεν αφορά στην επίδικη αγωγή, ενώ άλλωστε δεν προσκομίστηκε η αναφερόμενη στην ένορκη βεβαίωση υπ' αριθμ. 10810/2017 έκθεση επίδοσης του Δικαστικού επιμελητή Παναγιώτη Κατσιμίχα, χωρίς, εξάλλου, να αρκεί η σχετική βεβαίωση του Ειρηνοδίκη στο περιεχόμενο της ένορκης βεβαίωσης ότι προηγήθηκε νομότυπη κλήτευση, αφού ο τελευταίος δεν είναι αρμόδιος να ελέγξει τούτο (ΑΠ 1548/2022, ΑΠ 1874/2008, ΑΠ 436/2007, ΑΠ 853/2006, ΑΠ 1316/2005 ΤΝΠ

NOMOS, ΕφΑΘ 585/2008 ΕΛΛΔνη 2009.244, ΜΕφΑΘ 235/2023 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ) διότι η νόμιμη κλήτευση του διαδίκου να μετάσχει σε κάποια διαδικαστική πράξη, κατά το άρθρο 139 ΚΠολΔ, αποδεικνύεται μόνο με την έκθεση επίδοσης και ελέγχεται από το δικαστήριο, μερικά δε από τα ανωτέρω αποδεικτικά μέσα αναφερόντα ειδικώς παρακάτω, χωρίς ωστόσο να παραλείπεται κανένα για την ουσιαστική διάγνωση της διαφοράς, και από τα διδάγματα της κοινής πείρας, που λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο (άρθρο 336 παρ. 4 ΚΠολΔ), αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο ενάγων προσλήφθηκε από την εναγομένη το έτος 1979 με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, προσφέροντας σε αυτήν τις υπηρεσίες του ως υπάλληλος με το βαθμό Δ/Α. Ειδικότερα, εργάστηκε στα τμήματα Ανατολικής και Δυτικής Θεσσαλονίκης, στο Τεχνικό Διαμέρισμα Ανατολικής Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής στο Τμήμα Τεχνικών Θεμάτων από 1-1-2009 ως 1-5-2011 και από 2-5-2011 ως 31-12-2011 στο Τμήμα Καλωδιακών Βλαβών & Μικροεπεκτάσεων. Κατά τον επίδικο χρόνο, από 1-1-2009 ως 31-12-2011 ο απασχολούνταν σύμφωνα με το συμβατικό του ωράριο επί 7 ώρες και 40 λεπτά ημερησίως. Ειδικότερα, ο ενάγων χρησιμοποιούσε τα πληροφοριακά προγράμματα Προμηθείας, ERP, Αθηνά και τις εφαρμογές του Microsoft office και απασχολούνταν σύμφωνα με το συμβατικό του ωράριο επί 7 ώρες και 40 λεπτά ημερησίως. Μέσω του προγράμματος ERP πραγματοποιούσε καταχώριση παραγγελιών και χορηγήσεων υλικών που λάμβαναν συνάδελφοι, για την πραγματοποίηση τεχνικών εργασιών, μέσω του προγράμματος Προμηθείας έκανε έλεγχο στοιχείων τηλεφωνικών συνδέσεων των συνδρομητών καθώς και τον έλεγχο των ζεύξεων των εγκαταστάσεων του δικτύου. Μέρος της εργασίας του ήταν η καταχώριση αδειών και ρεπό των συναδέλφων στο πρόγραμμα Αθηνά ενώ μέσω excel έκανε τη διαχείριση των ημερήσιων δελτίων κινήσεων των υπηρεσιακών οχημάτων του ΟΤΕ και των δελτίων ανεφοδιασμού τους και συνέτασσε τα απαιτούμενα ημερήσια και μηνιαία αρχεία, μέσω word συνέτασσε υπηρεσιακά έγγραφα και μέσω outlook διαχειρίζονταν ηλεκτρονική αλληλογραφία. Η θέση εργασίας περιλάμβανε ηλεκτρονικό υπολογιστή συνδεδεμένο με εκτυπωτή και τηλέφωνο. Τούτα προκύπτουν από την υπ' αριθμ. 5693/3-5-2023 ένορκη βεβαίωση του μάρτυρος Γεωργίου Αληξανίδηπου εργάστηκε στο Τεχνικό διαμέρισμα Ανατολικής Θεσσαλονίκης & Χαλκιδικής. Οι ως άνω εργασίες γίνονταν χωρίς να την εναλλάσσει με άλλες μορφές εργασίας και χωρίς να αναπαύεται, καθόσον η εναγομένη δεν του χορηγούσε, όπως όφειλε, σύμφωνα με την προηγηθείσα νομική σκέψη ένα 15λεπτο διάλειμμα ανά δίωρο και συνολικά τρία (3) 15λεπτα διαλείμματα κατά το ημερήσιο ωράριο εργασίας του, που ξεπερνούσε το εξάωρο. Η κρίση αυτή δεν αναιρείται από το υπ' αριθμ. 45/2553/8-5-2017 έγγραφο

της εναγομένης από την «Υποδιεύθυνση Εργασιακών Θεμάτων της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού και Εργασιακών Θεμάτων», σε συνδυασμό με το υπ' αριθμ. πρωτ. 45/86/12-4-2017 έγγραφο του Προϊσταμένου Τεχνικού Διαμερίσματος Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής. Ειδικότερα, για τον ενάγοντα εκτίθεται ότι καθ' όλο το χρονικό διάστημα της εργασίας του εκτελούσε εργασία χωρίς Η/Υ, με καθήκοντα την παραλαβή εγγράφων από κεντρική συσκευή fax, σε απομακρυσμένο σημείο από τη θέση εργασίας, αρχειοθέτηση εγγράφων – επιστολών σε classer σε ειδικό χώρο απομακρυσμένο από τη θέση εργασίας, συναντήσεις με τον προϊστάμενο του τμήματος για ενημέρωση ή υπογραφή εγγράφων ή άλλου είδους συνεργασία και προφορική συνεργασία με άλλους συναδέλφους της υπηρεσίας. Για τη διεκπεραίωση των εργασιών αυτών αναφέρεται ότι διέκοπτε τις εργασίες με Η/Υ κατά το ημερήσιο ωράριο τουλάχιστον 10 φορές και η εργασία χωρίς Η/Υ διαρκούσε 5 – 10 λεπτά τη φορά. Επίσης, αναφέρεται ότι εκτελούσε εργασίες με χρήση Η/Υ και δη παρακολούθηση των υλικών και συγκεκριμένα χρέωση και αποχρέωση των υλικών αποθήκης των καλωδιακών βλαβών και μικροεπεκτάσεων 2-3 φορές εβδομαδιαίως με λήψη ενδιάμεσης 15λεπτης ανάπαυσης. Τα ανωτέρω αναφερόμενα δεν αναιρούν την εργασία του ενάγοντος κατά μη αμελητέο τμήμα του χρόνου εργασίας του μπροστά σε οθόνη Η/Υ, καθόσον οι εργασίες εκτός Υ/Η όπως παραλαβή εγγράφων από συσκευή fax και αρχειοθέτηση εγγράφων, συναντήσεις με προϊστάμενο, συνεργασία με άλλους συναδέλφους δεν αποτελούν εναλλαγή δραστηριότητας, αφού συγκαταλέγονται και αυτές στον ορισμό της θέσης εργασίας, ως σύνολο εξοπλισμού (αναλόγιο για έγγραφα, τηλέφωνο, εκτυπωτής κ.λ.π.). Επίσης, οι ανωτέρω εργασίες είναι προπαρασκευαστικές, συμπληρωματικές και συναφείς με τις εργασίες που απαιτούν οθόνη και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν ως άλλη δραστηριότητα, ήτοι τελείως διάφορη από την εκτελούμενη μέσω οθόνης, όπως ορίζει το Π.Δ 398/1994. Επιπροσθέτως, οι εργασίες αυτές καλύπτουν κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας ένα όλως αμελητέο τμήμα του ωραρίου του εργαζόμενου, διάρκειας ολίγων λεπτών, ενώ ακόμα και η δυνατότητα ολιγόλεπτου διαλείμματος από τον εργαζόμενο κατά την εκτέλεση των ανωτέρω καθηκόντων του με απομάκρυνση από το γραφείο δεν του αποστερεί από το δικαίωμα του για τη χορήγηση των επίδικων διαλειμμάτων, καθώς για τη χορήγηση των τελευταίων αρκεί και απαιτείται εργασία μπροστά σε οθόνη οπτικής απεικόνισης κατά ένα μη αμελητέο τμήμα του ωραρίου του εργαζόμενου. Εξάλλου, η εφαρμογή του π.δ. 398/1994 απαιτεί η εργασία μπροστά σε οθόνη να προσφέρεται τακτικά και κατά ένα μη αμελητέο τμήμα του ωραρίου του εργαζόμενου και όχι εξαντλητικά και καθ' όλο το ωράριο εργασίας. Ούτε έγκειται στη διακριτική ευχέρεια το κάθε υπαλλήλου να κάνει ή όχι χρήση διαλειμμάτων ακαθόριστης και άτακτης διάρκειας

και σε ακαθόριστο χρόνο, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η εναγόμενη, επικαλούμενη την ελευθερία του εργοδότη, ως προς την επιλογή της εναλλαγής δραστηριότητας και διαλειμμάτων και εκθέτοντας ότι στη σύγχρονη επαγγελματική πραγματικότητα η εργασία οργανώνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε φυσιολογικά εναλλάσσονται εργασίες με και χωρίς Η/Υ και ότι η φύση της εργασίας των υπαλλήλων της εναγομένης είναι τέτοια, που φυσιολογικά και αναγκαστικά διακόπτεται η εργασία και εναλλάσσεται με εργασία χωρίς Η/Υ, καθόσον σύμφωνα με την παραπάνω νομική σκέψη, είναι υποχρέωση - και όχι ευχέρεια - του εργοδότη να σχεδιάζει τη δραστηριότητα του εργαζομένου με τέτοιο τρόπο, ώστε η καθημερινή εργασία σε οθόνες οπτικής απεικόνισης να διακόπτεται είτε με αλλαγή δραστηριότητας του εργαζομένου, και μάλιστα κατά κύριο λόγο και πρωταρχικά είτε, εναλλακτικά, εφόσον δηλαδή δεν είναι εφικτή η αλλαγή αυτή, με διαλείμματα, και δεν έγκειται στην ευχέρεια του εργαζομένου να κάνει χρήση διαλειμμάτων ακαθόριστης και ακανόνιστης διάρκειας, ούτε σε κάθε περίπτωση αποδείχθηκε τέτοια οργάνωση του τρόπου εργασίας. Από όσα έγιναν παραπάνω δεκτά προέκυψε ότι ο ενάγων εργαζόταν κατά το επίδικο χρονικό διάστημα και κατά το μεγαλύτερο τμήμα του ωραρίου εργασίας του μπροστά σε οθόνη (βλ. και ΑΠ 1598/2012 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ) και τουλάχιστον κατά ένα μη αμελητέο τμήμα του κανονικού του ωραρίου, και συνεπώς υποχρεώθηκε από την εναγομένη να εργάζεται ημερησίως κατά τα τρία 15λεπτα διαλείμματα κατά το χρονικό διάστημα από 1-1-2009 έως 31-12-2011, για το οποίο δικαιούνται υπερωριακής αμοιβής, διότι η εργασία αυτή συνιστά υπερωρία, καθόσον τα προαναφερόμενα δεκαπεντάλεπτα διαλείμματα περιλαμβάνονται στο νόμιμο ημερήσιο ωράριο εργασίας και συνιστούν πρόσθετη εργασία που αμείβεται, σύμφωνα με την ειδική διάταξη του άρθρου 13 παρ. 11 του ΓΚΠ του ΟΤΕ, με την αμοιβή της νόμιμης υπερωριακής εργασίας κατ' άρθρο 1 ν. 435/1976 (βλ. σχετ. ΑΠ 930/2006, ΑΠ 1146/2005 ιστοσελίδα Αρείου Πάγου) και συνεπώς ο ενάγων που εργάστηκε επί 45 λεπτά ημερησίως επί 22 ημέρες μηνιαίως και πραγματοποίησε 181 ώρες υπερωριακή εργασία επί 11 μήνες, καθόσον ο δωδέκατος καλύπτεται από την κανονική του άδεια, δικαιούται υπερωριακή αμοιβή, καθ' όσον, σύμφωνα με το Γενικό Κανονισμό Προσωπικού ΟΤΕ και το νόμο 435/1976, υπερβαίνει το θεσπισμένο από τον Κανονισμό, ωράριο εργασίας, που υπολογίζεται με το ωρομίσθιο προσαυξημένο κατά 30% για τις πρώτες 60 ώρες, κατά 50% για τις επόμενες 60 ώρες και κατά 75% για τις υπόλοιπες ώρες. Εξάλλου, η τυχόν χορήγηση με την υπ' αριθμ. 402/19/13-6-2007 Βασική Εγκύκλιο, με την οποία χορηγήθηκε στο σύνολο του προσωπικού του ΟΤΕ, και εφόσον ο ημερήσιος χρόνος εργασίας του υπερβαίνει τις έξι ώρες, ενδιάμεση ανάπαυση 15λεπτών εφόσον δεν λαμβάνεται άλλη ανάπαυση με βάση

άλλη διάταξη, την οποία επικαλείται με τις προτάσεις στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο ο ενάγων με την μνεία ότι από 2-7-2007 η εναγόμενη δύναμι της παραπάνω εγκυκλίου άρχισε να χορηγεί ένα 15λεπτο διάλειμμα, δεν αφορά στην επίδικη περίπτωση, αλλά αποτελεί ειδική υποχρέωση της εναγομένης που δεν συνδέεται με την εργασία σε οθόνη. Συνεπώς, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που έκρινε ότι για τον ενάγοντα δεν συνέτρεξαν οι εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της επίδικης αξίωσης για χορήγηση των δεκαπεντάλεπτων διαλειμμάτων και απέρριψε την αγωγή ως ουσιαστικά αβάσιμη έσφαλε ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων και πρέπει ο λόγος έφεσης που αφορά στην εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων να γίνει δεκτός ως ουσιαστικά βάσιμος. Με βάση τα παραπάνω ο ενάγων δικαιούται, τα ακόλουθα ποσά που υπολογίζονται με βάση το μέσο τακτικό μηνιαίο μισθό του, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. 45/1398/27-5-2016 έγγραφο της Υποδιεύθυνσης Μισθοδοσίας Ανθρωπίνου Δυναμικού Σταθερής της εναγομένης. Συνεπώς, ο ενάγων δικαιούται: 1) για το έτος 2009, που εργάστηκε 181 ώρες πλέον του συμβατικού του ωραρίου: α. για τις πρώτες 60 ώρες υπερωρίας το ποσό των $(3.552,36 : 25 \times 6 : 38,33 \times 1,30 \times 60 =)$ 1.734,94 ευρώ, β. για τις 60 επόμενες ώρες και μέχρι τις 120 ώρες το ποσό των $(3.552,36 : 25 \times 6 : 38,33 \times 1,50 \times 60 =)$ 2.001,85 ευρώ, και γ. για τις 61 επόμενες ώρες πέραν των 120 ωρών το ποσό των $(3.552,36 : 25 \times 6 : 38,33 \times 1,75 \times 61 =)$ 2.374,42 ευρώ και συνολικά το ποσό των 6.111,21 ευρώ 2) για το έτος 2010 που εργάστηκε 181 ώρες πλέον του συμβατικού του ωραρίου: α. για τις πρώτες 60 ώρες υπερωρίας το ποσό των $(3.628,87 : 25 \times 6 : 38,33 \times 1,30 \times 60 =)$ 1.772,30 ευρώ, β. για τις 60 επόμενες ώρες και μέχρι τις 120 ώρες το ποσό των $(3.628,87 : 25 \times 6 : 38,33 \times 1,50 \times 60 =)$ 2.044,97 ευρώ, και γ. για τις 61 επόμενες ώρες πέραν των 120 ωρών το ποσό των $(3.628,87 : 25 \times 6 : 38,33 \times 1,75 \times 61 =)$ 2.425,56 ευρώ και συνολικά το ποσό των 6.242,83 ευρώ 3) για το έτος 2011 που εργάστηκε 181 ώρες πλέον του συμβατικού του ωραρίου: α. για τις πρώτες 60 ώρες υπερωρίας το ποσό των $(3.628,87 : 25 \times 6 : 38,33 \times 1,30 \times 60 =)$ 1.772,30 ευρώ, β. για τις 60 επόμενες ώρες και μέχρι τις 120 ώρες το ποσό των $(3.628,87 : 25 \times 6 : 38,33 \times 1,50 \times 60 =)$ 2.044,97 ευρώ, και γ. για τις 61 επόμενες ώρες πέραν των 120 ωρών το ποσό των $(3.628,87 : 25 \times 6 : 38,33 \times 1,75 \times 61 =)$ 2.425,56 ευρώ και συνολικά το ποσό των 6.242,83 ευρώ. Συνολικά δε για τα ανωτέρω έτη το ποσό των $(6.111,21 + 6.242,83 + 6.242,83)$ 18.596,87 ευρώ. Συνεπώς, η εκκαλουμένη, η οποία απέρριψε την αγωγή ως ουσία αβάσιμη έσφαλε περί την εκτίμηση των αποδείξεων και αφού γίνει δεκτός ο λόγος έφεσης η εκκαλουμένη πρέπει να εξαφανιστεί στο σύνολό της, ήτοι και αναφορικά με τη διάταξη περί δικαστικών εξόδων, τα οποία θα καθοριστούν εξαρχής. Εν συνεχεία, πρέπει να διακρατηθεί η υπόθεση και να εκδικαστεί εκ νέου η από 9-12-2014 και υπ'

αριθμ. κατάθεσης 1145/22-12-2014 αγωγή του ενάγοντος η οποία είναι ορισμένη κατά την κύρια βάση της, καθόσον ο ενάγων, εκθέτει στην αγωγή του πότε προσλήφθηκε και ότι προσέφερε τις υπηρεσίες του, καθημερινά, χειριζόμενος οθόνη οπτικής απεικόνισης, μέσω της οποίας εκτελούσε όλες τις επιμέρους εργασίες του χωρίς η εναγομένη να χορηγήσει τα τρία 15λεπτα διαλείμματα ανά δίωρο, όπως προβλέπει το π.δ. 398/1994, τα οποία είναι επιβεβλημένα για την ανάκτηση των σωματικών και πνευματικών δυνάμεων των εργαζομένων, με αποτέλεσμα να απασχοληθεί επί 45 λεπτά ημερησίως πέραν του συμβατικού του ωραρίου των 7 ωρών και 40 λεπτών και συνολικά να πραγματοποιήσει τις αναφερόμενες στην αγωγή ώρες υπερωριακής εργασίας χωρίς η εναγομένη να καταβάλει τη νόμιμη γι' αυτές αμοιβή της την οποία υπολογίζει. Με βάση το περιεχόμενο αυτό η αγωγή είναι ορισμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 216 παρ.1 ΚΠολΔ, καθόσον εκτίθεται σ' αυτήν ο χρόνος πρόσληψης με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, το αντικείμενο της εργασίας και ειδικότερα, η παροχή αυτής μπροστά σε οθόνες οπτικής απεικόνισης χωρίς ενδιάμεσα 15λεπτα διαλείμματα ανάπαυσης, το ωράριο εργασίας και η πέραν του ωραρίου απασχόληση, ο τακτικός μισθός του ενάγοντος και η αμοιβή του για την πέραν του ωραρίου του απασχόληση (πρβλ και ΕφΠειρ 19/2015 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Επιπλέον, δεν απαιτείται να αναφέρεται αν με διαβουλεύσεις μεταξύ των εκπροσώπων των εργαζομένων και της εργοδότης έγινε εξειδίκευση της υποχρέωσης της εταιρείας προς χορήγηση του λειτουργικού διαλείμματος, καθόσον είναι παράνομη, κατά τις διατάξεις αυτές της Οδηγίας και του προεδρικού διατάγματος, η παράλειψη του εργοδότη να προβεί, μετά από διαβουλεύσεις, στην αξιολόγηση και την οργάνωση της δραστηριότητας των εργαζομένων, οι οποίοι απασχολούνται τακτικά και κατά μη αμελητέο τμήμα της κανονικής τους εργασίας ενώπιον οθόνης οπτικής απεικόνισης, με τέτοιο τρόπο ώστε η καθημερινή εργασία καθενός από αυτούς να διακόπτεται περιοδικά, και συγκεκριμένα ανά δίωρο, πάντως, απασχόλησης, είτε, πρωτίστως και προεχόντως, με αλλαγές δραστηριότητας είτε, αν τούτο δεν είναι εφικτό, με διαλείμματα, που να περιορίζουν τον φόρτο ενώπιον της οθόνης για χρονικό διάστημα, κάθε φορά, μέχρι 15 λεπτών. Η ανωτέρω δε παρανομία δεν αίρεται από την τυχόν παράλειψη και των εργαζομένων ή των εκπροσώπων τους να λάβουν οι ίδιοι την πρωτοβουλία, ειδικώς για τη διενέργεια των ως άνω διαβουλεύσεων και συνεπώς ενόψει του ότι η εν λόγω διαβούλευση δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του εργοδότη, αλλά είναι υποχρεωτική γι' αυτόν και σε καμία περίπτωση δεν προϋποθέτει προς ενεργοποίησή της αντίστοιχη πρωτοβουλία από μέρους των εργαζομένων, η παράλειψη χορήγησης στον εργαζόμενο διαλείμματος ανά δίωρο απασχόλησης είναι υποχρεωτική, εφόσον

ο εργαζόμενος δεν απασχολήθηκε σε αλλότρια καθήκοντα. Ουδόλως απαιτείται επιπροσθέτως να αναφέρεται αν διαμαρτυρήθηκαν και πότε οι εργαζόμενοι για τη μη χορήγηση διαλειμμάτων, αν έχουν προσφύγει στην επιθεώρηση εργασίας για να ελεγχθεί η οργάνωση του τρόπου εργασίας, αν έχουν γίνει διαβουλεύσεις και με ποιο αποτέλεσμα. Περαιτέρω, η αγωγή είναι νόμιμη στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 648 επ., 655, 341, 345, 346 ΑΚ, 176 ΚΠολΔ, κατά την κύρια βάση της. Η δε αγωγή πρέπει να γίνει δεκτή ως ουσία βάσιμη και να υποχρεωθεί η εναγόμενη να καταβάλει στον ενάγοντα των εναγόντων το συνολικό ποσό των 18.596,87 ευρώ, με τον νόμιμο τόκο από την πρώτη ημέρα του επομένου έτους κατά το οποίο κάθε επιμέρους κονδύλιο κατέστη απαιτητό και ειδικότερα ποσό 6.111,21 ευρώ με το νόμιμο τόκο από την 1.1.2010, ποσό 6.242,83 ευρώ με το νόμιμο τόκο από 1.1.2011 και ποσό 6.242,83 ευρώ με το νόμιμο τόκο από 1.1.2012. Τέλος, λόγω της νίκης του ενάγοντος τα δικαστικά έξοδα και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας, κατόπιν σχετικού βάσιμου αιτήματός του (άρθρ 176, 183, 191 παρ. 2ΚΠολΔ), πρέπει να επιβληθούν σε βάρος της εναγομένης, που ηττήθηκε, όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ κατ' αντιμωλία των διαδίκων.

ΔΕΧΕΤΑΙ τυπικά και κατ' ουσίαν την έφεση κατά της υπ' αριθμ. 566/2018 απόφασης του Ειρηνοδικείου Αμαρουσίου.

ΕΞΑΦΑΝΙΖΕΙ την υπ' αριθμ. 566/2018 απόφαση του Ειρηνοδικείου Αμαρουσίου.

ΚΡΑΤΕΙ και δικάζει την από 9-12-2014 και υπ' αριθμ. κατάθεσης 1145/22-12-2014 αγωγή.

ΔΕΧΕΤΑΙ την αγωγή.

ΥΠΟΧΡΕΩΝΕΙ την εναγομένη να καταβάλει στον ενάγοντα το συνολικό ποσό των δεκαοκτώ χιλιάδων πεντακοσίων ενενήντα έξι ευρώ και ογδόντα επτά λεπτών (18.596,87 ευρώ), εκ των οποίων ποσό έξι χιλιάδων εκατόν έντεκα ευρώ και είκοσι ενός λεπτών (6.111,21 ευρώ) με το νόμιμο τόκο από την 1.1.2010, ποσό έξι χιλιάδων διακοσίων σαράντα δύο ευρώ και ογδόντα τριών λεπτών (6.242,83 ευρώ) με το νόμιμο τόκο από 1.1.2011 και ποσό έξι χιλιάδων διακοσίων σαράντα δύο ευρώ και ογδόντα τριών λεπτών (6.242,83 ευρώ) με το νόμιμο τόκο από 1.1.2012, και έως την εξόφληση.

ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ σε βάρος της εναγομένης τα δικαστικά έξοδα του ενάγοντος και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας, τα οποία καθορίζει στο ποσό των τριακοσίων πενήντα ευρώ (350 ευρώ).

19^η σελ. της υπ' αριθ. Σ 12024 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (ειδική διαδικασία)

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίστηκε και δημοσιεύτηκε στην Αθήνα σε έκτακτη, δημόσια στο ακροατήριό του συνεδρίαση, στις 2-1-2024 χωρίς την παρουσία των διαδίκων και των πληρεξούσιων δικηγόρων τους.

Η ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

